

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2902

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Veiligheid en Justitie over *de «mogelijke genocide» in Irak en de maatregelen die Nederland verplicht is te nemen, zoals het onmiddellijk stoppen van alle jihad reizen van Nederlanders en het voornemen tot een jihad reis strafbaar maken* (ingezonden 21 augustus 2014).

Nader antwoord van Minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 8 september 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2848.

Vraag 1

Herinnert u zich dat u aan de Kamer geschreven heeft: «Het kabinet is van mening dat IS(IS) vermoedelijk verantwoordelijk is voor zeer ernstige internationale misdrijven, zoals oorlogsmisdrijven, misdaden tegen de menselijkheid en genocide.» en verder « Het verschil tussen deze drie misdrijven is relevant voor opsporing en vervolging. Maar in de huidige situatie gaat het allereerst om preventie, en het staken en voorkomen van deze misdrijven»?¹

Vraag 2

Deelt u de mening dat nu u het vermoeden heeft uitgesproken van genocide, Nederland zich in deze situatie dient te houden aan de verplichtingen die voortvloeien uit het «Verdrag inzake de Voorkoming en de Bestrafing van Genocide»?

Vraag 3

Deelt u de mening dat uit dit verdrag, waarvan artikel 1 expliciet stelt: « De Verdragsluitende Partijen stellen vast, dat genocide, ongeacht of het feit in vredes- dan wel in oorlogstijd wordt bedreven een misdrijf is krachtens internationaal recht, welk misdrijf zij op zich nemen te voorkomen en te bestraffen.», concrete verplichtingen voortvloeien?

¹ Schriftelijk Overleg inzake de humanitaire nood onder minderheden in Irak

Vraag 4

Bent u ervan op de hoogte dat het internationaal hof van justitie in haar uitspraak in de zaak van Bosnië – Herzegovina tegen Servië – Montenegro van 26/2/2007 over de toepassing van deze conventie (de zaak over de genocide in Srebrenica) expliciet stelt dat:

- er directe verplichtingen voortvloeien uit het verdrag en dat zelfs een verwijzing naar de veiligheidsraad niet voldoende is om aan die verplichtingen te voldoen;
- staten alles moeten doen dat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om genocide te voorkomen;
- de verplichtingen ook (inter alia) afhangen van de mogelijkheid die een staat heeft om effectief de acties te beïnvloeden van personen die in staat zijn om genocide te plegen of al genocide plegen?²

Vraag 5

Deelt u de mening dat Nederland zowel moreel als juridisch verplicht is om alles te doen om mensen met een Nederlands paspoort die genocide plegen en/of medeplichtig zijn aan genocide voor de rechter te krijgen en dat voorkomen moet worden dat meer jihadisten zich aansluiten bij de terroristische organisatie IS(IS) om misdaden – waaronder genocide – te plegen of daaraan medeplichtig te zijn, mede in het licht van artikel 3 van het verdrag dat ook medeplichtigheid aan genocide, rechtstreeks en openbaar oproepen, evenals het samenspannen voor genocide strafbaar stelt?

Vraag 6

Welke acties onderneemt u op dit moment om personen op wie Nederland invloed kan uitoefenen, zoals mensen met een Nederlands paspoort, te beïnvloeden en ervoor te zorgen dat zij niet langer genocide plegen of niet afreizen om genocide te plegen of daaraan medeplichtig zijn door zich aan te sluiten bij het genocide plegende IS(IS)?

Vraag 7

Bent u ervan op de hoogte dat de Minister van Veiligheid en Justitie al vele malen zijn grote zorgen heeft uitgesproken over het feit dat jongeren afreizen naar Syrië en dat hij in mei 2013 zou gaan onderzoeken of de Nederlandse nationaliteit ingetrokken kon worden voor een jihadreis?

Vraag 8

Hoeveel mensen met een Nederlandse paspoort hebben zich naar schatting van de Nederlandse veiligheidsdiensten aangesloten bij IS(IS), voor mei 2013 en daarna?

Vraag 9

Bent u bereid het wetsvoorstel – dat op 11 juli 2014 is goedgekeurd door de rijksministerraad³ – waarin onder meer is opgenomen dat deelname aan een terroristisch trainingskamp verlies van dubbele nationaliteit betekent, voor het eind van het zomerreces aan de Kamer te sturen, inclusief een spoedadvies van de Raad van State, een repliek en mogelijk een nota van wijziging die ook het voornemen voor een jihadreis strafbaar stelt?

Vraag 10

Welke maatregelen kunt en zult u nemen om ervoor te zorgen dat het (bijna) onmogelijk wordt voor iemand met een Nederlands paspoort om zich aan te sluiten bij IS(IS)?

Vraag 11

Heeft u intern of extern juridisch advies gevraagd over de gevolgen van de uitspraken die u gedaan heeft, zoals vermeld in de eerste vraag? Zo ja, bij wie en kunt u dat advies openbaar maken?

² Eyal Mayroz (2012): The legal duty to «prevent»: after the onset of «genocide», *Journal of Genocide Research*, 14:1, 79–98

³ <http://www.rijksoverheid.nl/regering/nieuws/2014/07/11/verlies-nederlanderschap-bij-deelname-aan-jihadistisch-trainingskamp.html>

Vraag 12

Bent u bereid de extern volkenrechtelijk adviseur te vragen een spoedadvies uit te brengen over de consequenties van de uitspraak «Het kabinet is van mening dat IS(IS) vermoedelijk verantwoordelijk is voor zeer ernstige internationale misdrijven, zoals oorlogsmisdrijven, misdaden tegen de menselijkheid», de verplichtingen die daaruit voortvloeien voor Nederland en dat advies openbaar te maken?

Vraag 13

Kunt u deze vragen voor het eind van het zomerreces beantwoorden?

Nader antwoord

Hierbij bied ik u ter informatie het advies⁴ aan dat op verzoek van het kabinet is opgesteld door de extern volkenrechtelijk adviseur inzake de consequenties van de uitspraak van het kabinet over de vermoedelijke verantwoordelijkheid van IS(IS) voor zeer ernstige internationale misdrijven zoals oorlogsmisdrijven, misdaden tegen de menselijkheid en genocide en de verplichtingen die daaruit voortvloeien. In de beantwoording van de Kamervragen van het lid Omtzigt (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2848) is hier naar verwezen.

⁴ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer